

Väistämiskysymyksen vaikeudesta

Viime aikojen keskustelu yhteistyön muodoista naispuolisten pappien kanssa on käynyt vilkkaana. Käytetyt puheenvuorot ovat osoittaneet, että monista peruskäsitteistä on olemassa hyvin erilaisia näkemyksiä. Siksi keskustelua on tarpeen hieman vielä jatkaa.

Kirkossa on periaatteessa olemassa omantunnonvapaus päättää itse toimimisesta uuden virkaratkaisun (siis yksinkertaisesti naispappeuden) puitteissa. Kirkolliskokouksen voimassa oleva kanta on se, että kenenkään virkaurea ei saa olla vaarassa henkilökohtaisen näkemyksen ja siitä seuraavan toiminnan takia. Vaikka tästä ihanteesta on käytännössä horjuttu, sitä ei kirkolliskokous ole kuitenkaan vielä kumonnut.

Toisaalta perinteisen virkanäkemyksen kannalla olevat teologit ovat yleensä yhtä mieltä siitä, että myös käytännön toimintaa koskevissa ratkaisuissa kullakin on omantunnonvapaus. Eri ihmiset näkevät siis eri tavalla kysymyksen siitä, miten omaa kantaa tulisi demonstroida kirkon käytännön toiminnassa. Toisen mielestä kielteisen kannan täytyy näkyä yhteistyön kieltämisenä, toisen mielestä taas oma kanta pysyy ja näkyy riippumatta siitä, mitä ympärillä olevat ihmiset ajattelevat ja edustavat.

Määrittelyä

Itse väistäminen tarkoittaa monien mielestä sitä, että vanhalla kannalla olevan papin tulisi pidättäytyä jumalanpalvelukseen liittyvästä yhteistyöstä naispuolisten pappien kanssa. Näin ajattelevat papit voivat toimia naispuolisten pappien kanssa muissa seurakunnallisissa tehtävissä, kuten seurakuntailloissa tai tapahtumissa.

Osa vanhalla kannalla olevista teologeista ajattelee kuitenkin, että väistäminen pitäisi ulottaa kaikkeen hengelliseen työhön. Naispuolisten pappien kanssa voidaan silloin olla tekemisissä ainoastaan ns. maalliseen regimenttiin eli hallintoon tms. liittyvissä asioissa. Lisäksi on olemassa kanta, jonka mukaan yhteistyötä ei tehdä edes naispappeuden hyväksyvien miespappien kanssa.

Toiset papit ajattelevat kuitenkin, että oma kielteinen kanta on teologinen periaate. Se ei muutu sen myötä, minkälaisissa kirkon tehtävissä kulloinkin toimitaan. Tämän kannan edustajat eivät pidä väistämistä välttämättömänä, vaan voivat näkemyksensä säilyttäen toimia yhteistyössä myös jumalanpalveluksissa.

Kun kiista koskee väistämissääntöjä, se koskee nimenomaan kaikkia näitä – ja mahdollisia muitakin – käsityksiä.

Kiistely ei tarkoita sitä, että olisi erilaisia näkemyksiä vain niistä tilanteista, joissa yhteistyöstä pidättäydytään. Mukana on myös se näkemys, että jumalanpalveluksessa ei väistetä.

Väistämiskysymyksen vaikeus

Mutta miten on, sitooko opetus opettajaa hänen elämässään? Miten näkemyksen pitäisi näkyä käytännön toimissa? Ensi katsomalta olisi melko helppoa osoittaa, että pappi turhentaa näkemyksensä osoittamalla hyväksyntäänsä yhteistyöllä. Monien mielestä vastustuksen täytyy näkyä. Pelkällä mielipiteellä ei nähdä merkitystä.

Viime aikoina käydyssä keskustelussa onkin esitetty aika tiukkaa kritiikkiä. Yhteistyöhön suostuvien pappien katsotaan pettäneen asiansa. Heidän sanotaan rikkovan sitä rintamaa, jonka puitteissa perinteistä virkakantaa halutaan puolustaa kirkossamme. Tällaiset puheenvuorot ovat kuitenkin ongelmallisia. Kun huomaamme, että taistelua ei käydy vain yh-

destä asiasta, vaan raamattukysymyksestä ja viime kädessä evankeliumista, asia monimutkaistuu. Parhaimmatkaan meistä eivät ole väistelleet aina – eivätkä väistele nyt. Kukaan ei ole ”johdonmukainen” kaikissa toimituksissaan.

Väistäminen ei koske vain virkakysymystä. Se koskee koko sitä äärimmäisen kipeää ja suorastaan tuskaa tuottavaa tilannetta, jossa monet papit kieltävät Kristuksen jumaluuden, sovituksen ja ruumiin ylönousemuksen. Kirkossamme on paljon teologeja, jotka hylkäävät apostolisen tunnustuksen. Jos tunnustuksesta kiinni pitävä pappi olisi johdonmukainen näkemykselleen, hänen tulisi väistää jokaista tunnustuksesta luopunutta pappia. Eihän sukupuolta voi korottaa ainoaksi kirkon näkyväksi tuntomerkeksi. Kirkon tärkein tuntomerkki on puhdas evankeliumi. Sen nimissä väistämiseen ei kuitenkaan ole ollut halua. Käytännöllisesti katsoen kaikki ovat siis itse valinneet, missä tilanteissa he väistelevät ja missä eivät.

Kysymys väistämisestä ja sen johdonmukaisuudesta on siten monimutkainen. Kukaan meistä ei voi osoittaa toista sormella ja väittää hänen pettävän ystävänsä toiminnallaan. Keskinäisen kiistelyn sijasta voimat on suunnattava sinne, missä ongelmat ovat. Rintama muodostetaan toisaalle. Se on siinä raamatullisuudessa ja tunnustuksellisuudessa, jonka puolesta haluamme kaikki elää – päätimme käytännön tilanteissa toimimisesta mitä hyvänsä.

STI on yhden asian liike. Me toimimme Jeesuksen Kristuksen evankeliumin asialla. Siksi Raamattu on meille ainutlaatuisen tärkeä. Emme saa antaa sitä kuvaa, että tuo ”yksi asia” kaventuisi kirkkوتاisteluun tai väistämissääntöihin. Hyvien asioiden puolesta tehdään työtä, mutta pääasian tulee olla pääasia.

Timo Eskola

